

Kemphaan man en vrouw, Wommels, 27 april 2024 | Hugo Weenen

De Kemphaan

boekpresentatie door Marc van Houten

Hugo Weenen

De ceremonie voor de officiële presentatie van het boek 'De Kemphaan' van Marc van Houten was op 12 maart in de gezellige theaterzaal van de theetuin in Eemnes. Ik had een foto aangeleverd en was daarom uitgenodigd. Het was er druk, de theaterzaal zat vol, VWG-leden, terreinbeheerders, Kemphaan-experts, andere vogelliefhebbers, familie en bekenden.

Als eerste vertelde de Blaricumse schrijfster en dichteres Marjan Leunissen over wat haar aandeel is geweest in het tot stand komen van het boek: ze had de rol van 'schrijfcoach' en heeft het gedicht geschreven dat in vier coupletten de bijzondere relaties van kemphaanmannen, -vrouwen, satellieten en faren beschrijft, waarmee het boek begint. Een bijzonder, informatief en prettig leesbaar gedicht.

Als tweede kwam Marc Argeloo aan het woord. Marc is ecooloog, werkt voor Naturalis en is onder andere bekend vanwege het concept 'natuuramnesie'

Marc van Houten met zijn boek en zijn opgezette Kemphaan | Caspar Huurdeman

waarover hij een boek heeft geschreven en waarover hij op deze bijeenkomst vertelde. Marc van Houten schrijft in zijn boek over de Kemphaan ook over natuoramnesie. De kern ervan is het shifting baseline syndroom, wat betekent dat elke nieuwe generatie de natuur in haar jeugd als normale standaard ervaart. Omdat de natuur al veel langer achteruit gaat, vergeten we daarom collectief hoe divers, rijk en wild die vroeger was en is er onvoldoende urgentie om die natuur echt te herstellen. Interessante materie, boeiende spreker!

Dode Kemphaan

Daarna was het woord aan Marc van Houten zelf: als 12-jarig jongetje ging hij in 1976 in de Eempolder kijken naar baltende Kemphanen. In die periode waren er naar schatting nog zo'n 1500 broedgevallen in Nederland. Bij één van deze uitstapjes vond hij een dode Kemphaan die hij meenam in zijn broodtrommel om te laten opzetten. Een kwartier later werd hij aangehouden door een politieagent en moest Marc zijn broodtrommel openmaken. Vijftig jaar later presenteert Marc zijn

monografie over de Kemphaan en staat het opgezette dier prominent op het podium!

Het boek is gebaseerd op vele jaren observatie, lezen en interviews met experts. (In deze Korhaan staat een recensie van het boek.) Zes jaar is Marc ermee bezig geweest! Hij is lid van de vogelwerkgroep en voor zover bekend is dit het eerste VWG-lid dat een boek geschreven heeft in de serie monografieën over vogels van uitgeverij Atlas Contact. Een heel mooie serie waarin recentelijk ook een monografie over de IJsvogel uitkwam. Het boek is een aanrader.

Hoop

‘Toch is er hoop’ is een interessante paragraaf in het boek. Hierin vertelt Marc over zijn interview met Jan Roodhart, terreinbeheerder van het reservaat van Natuurmonumenten in de Eempolder. Maatpolder Buitendijks is een polder van tien hectare pal aan het Eemmeer die recentelijk optimaal is ingericht voor weidevogels, inclusief de Kemphaan. Maar Nederland ligt in het zuidelijk deel van het broedgebied van de Kemphaan, dus ook vanwege

klimaatopwarming is het nog maar de vraag of Kemphanen in Nederland terug zullen komen als broedvogel. Sinds 2002 zijn er zestien broedgevallen geweest in de reservaten van de Eemlanden, de laatste keer in 2021. De toekomst zal leren of de Kemphaan terug zal komen als broedvogel. Maar ook maken de tijdens de trek verblijvende Kemphanen graag gebruik van de natte graslanden van deze streek en ze doen het hart van menige vogelaar sneller kloppen.

Johan van Rhijn (hij schreef het voorwoord) kreeg het eerste exemplaar uit handen van Marc van Houten | Caspar Hurdeman

Marc van Houten met zijn opgezette Kemphaan | Caspar Hurdeman